

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Ing. Petra Šuránka a Mgr. Jan Čížka ve věci

navrhovatelů: a) Bc. T. V

bytem x

b) Mgr. J. P.

bytem x

proti

odpůrcům:

1) Městský úřad Kutná Hora

sídlem Havlíčkovo náměstí 552/1, 284 01 Kutná Hora

2) Ing. B. K., Ph.D.

bytem x

o návrzích na neplatnost volby kandidáta ve volbách do Zastupitelstva obce Bernardov konaných dne 14. 9. 2019

takto:

- I. Řízení ve věcech vedených u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 51 A 40/2019 a 54 A 77/2019 se spojují ke společnému projednání. Věci budou nadále vedeny pod sp. zn. 51 A 40/2019.
- II. Volba kandidáta Ing. B. K., Ph.D., zastupitelem obce B. ve volbách konaných dne 14. 9. 2019 je neplatná.
- III. Řádně zvoleným zastupitelem obce B. ve volbách konaných dne 14. 9. 2019 je nezávislá kandidátka na kandidátní listině č. 1 H. D..
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Dne 20. 9. 2019 byl zdejšímu soudu doručen návrh podle § 90 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a § 60 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), v němž navrhovatelka a) jakožto volička namítla, že odpůrce 2), zvolený ve volbách konaných dne 14. 9. 2019 jako zastupitel obce B., neměl ke dni voleb trvalý pobyt v obci B., čímž mu vznikla překážka ve výkonu volebního práva podle § 4 odst. 1 a 2 volebního zákona.
2. Dne 25. 9. 2019 byl zdejšímu soudu doručen navrhovatelem b) jakožto voličem a současně nezávislým kandidátem, který kandidoval ve volbách konaných dne 14. 9. 2019 do zastupitelstva obce B., další návrh na neplatnost volby odpůrce 2) zastupitelem obce B.. Podle navrhovatele b) byla porušena ustanovení § 4 a § 5 volebního zákona způsobem,

Za správnost vyhotovení: Z. V.

který hrubě ovlivnil výsledek volby odpůrce 2), neboť ten neměl v den voleb trvalý pobyt v obci B..

3. Vzhledem k tomu, že obě podané volební stížnosti napadají volbu odpůrce 2), a to z identických důvodů, rozhodl soud výrokem I o spojení všech těchto věcí ke společnému projednání (§ 112 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 64 s. ř. s.). Společné řízení je vedeno pod sp. zn. 51 A 40/2019, pod níž byla zaevidována volební stížnost navrhovatelky a) podaná v pořadí jako první.
4. Odpůrce 1) (k jeho pasivní procesní legitimaci viz usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2006, č. j. 57 Ca 148/2006-40) se k návrhu navrhovatelky a) vyjádřil tak, že jako registrační úřad nezaznamenal v průběhu voleb jakoukoliv informaci, ze které by bylo možno dovodit, že volby v obci B. proběhly v rozporu s platným právním řádem, zejména volebními zákony.
5. Odpůrce 2) se k návrhu navrhovatelky a) ve stanovené lhůtě nevyjádřil, ač mu k tomu byla poskytnuta příležitost.
6. K návrhu navrhovatele b) se odpůrci nevyjádřili, neboť ten jim soud již pro nadbytečnost nezasílal. S ohledem na totožnou argumentaci volebních stížností, lze jejich předchozí vyjádření vztáhnout i k tomuto návrhu.
7. Obec B. na popud odpůrce 1) soudu předložila zapečetěnou obálku s volební dokumentací, v níž soud našel výpis ze stálého seznamu voličů, v němž ověřil, že jsou v něm zapsáni oba navrhovatelé, přičemž ze zatržení ve sloupci poznámek vyplývá, že oba navrhovatelé i volili. Dále se zde nacházel originál zápisu o průběhu a výsledku hlasování v okrsku č. 1 (jediném volebním okrsku v obci) do Zastupitelstva obce B. ze dne 14. 9. 2019 s přílohou, z něž plyne, že se volebního klání o místa v pětičlenném zastupitelstvu zúčastnilo celkem 7 samostatných nezávislých kandidátů, s pořadovým číslem 7 kandidoval navrhovatel b) a s pořadovým číslem 4 kandidoval odpůrce 2). Zápis byl podepsán všemi členy volební komise, žádný z nich podpis neodepřel ani neuvedl jakékoliv důvody zpochybňující průběh či výsledek voleb. Podle výsledku sčítání hlasů obdrželi volební kandidát č. 1 celkem 23 hlasů, volební kandidát č. 2 celkem 55 hlasů, volební kandidát č. 3 celkem 57 hlasů, volební kandidát č. 4 celkem 35 hlasů, volební kandidát č. 5 celkem 10 hlasů, volební kandidát č. 6 celkem 35 hlasů a volební kandidát č. 7 celkem 41 hlasů. 88 voličů z celkových 158 oprávněných osob odevzdalo 88 obálek obsahujících 256 platných hlasů.
8. Odpůrce 1) dále soudu předložil jako součást volební dokumentace Zápis o výsledku voleb do Zastupitelstva obce B., z něž vyplývá, že všichni kandidáti překročili hranici 5 % hlasů a že v souladu s počty odevzdaných hlasů byli zastupiteli obce zvoleni (v tomto pořadí) kandidáti č. 3, č. 2, č. 7, č. 6 a č. 4. Pořadí kandidátů č. 6 a č. 4 bylo s ohledem na shodný počet hlasů a hodnotu podílů určeno losem.
9. Nahlédnutím do systému centrální evidence obyvatel soud ověřil, že odpůrce 2) místo trvalého pobytu od roku 2002 až dodnes neměnil a i v den konání voleb nebyl hlášen k trvalému pobytu na území obce B.. Logicky tak není uveden ani v předloženém výpisu ze stálého seznamu voličů (v něm je uvedena jen jiná osoba téhož jména, ale jiného data narození).
10. Soud ověřil, že oba návrhy byly podány včas, neboť byly soudu doručeny před uplynutím desetidenní lhůty od vyhlášení celkových výsledků voleb ve Sbírce zákonů Státní volební komisí dne 18. 9. 2019 (sdělení č. 239/2019 Sb.), a že byly podány osobami k tomu oprávněnými, neboť navrhovatelé jsou zapsáni ve stálém seznamu voličů, přičemž navrhovatel b) je navíc nezávislým kandidátem, resp. volební stranou, jejíž kandidátní

listina byla zaregistrována pro volby do Zastupitelstva obce B. (§ 60 odst. 1 volebního zákona).

11. Soud se proto mohl zabývat věcí samou. O návrzích rozhodl soud bez jednání (§ 90 odst. 3 s. ř. s.), neboť žádné dokazování neprováděl a vycházel toliko z volební dokumentace a evidencí vedených správními orgány.
12. Argumentace obou návrhů se týká nesplnění podmínek volitelnosti odpůrcem 2), který, jak bylo výše zjištěno, neměl v den voleb trvalý pobyt na území obce B.. Pro posouzení návrhu je tak rozhodující zodpovězení právní otázky, zda lze při zjišťování výsledku voleb přihlížet k hlasům odevzdaným pro kandidáty, kteří ke dni voleb nesplňovali podmínky pasivního volebního práva.
13. Je třeba poznamenat, že touto otázkou se za obdobných okolností zdejší soud již zabýval v případě návrhů na vyslovení neplatnosti volby kandidáta ve volbách konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018 ve volbách do Zastupitelstva obce T. (usnesení ze dne 25. 10. 2018, č. j. 43 A 119/2018 – 53) a ve volbách do Zastupitelstva města H. (usnesení ze dne 30. 10. 2018, č. j. 54 A 118/2018 – 50, jehož závěry byly potvrzeny též nálezem Ústavního soudu ze dne 23. 7. 2019, sp. zn. IV. ÚS 4241/19), od jejichž závěrů se zdejší soud nehodlá odchýlit.
14. Podle § 5 odst. 1 volebního zákona může být členem zastupitelstva obce zvolen každý volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva dle § 4 odst. 2 písm. a) a b) tohoto zákona (omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody, omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva). Pojem volič je definován v § 4 odst. 1 volebního zákona jako státní občan České republiky (popř. občan jiného státu, jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva), který alespoň druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let a v den voleb je přihlášen v této obci k trvalému pobytu. Dnem voleb se přitom rozumí první den voleb, nestanoví-li tento zákon jinak (§ 3 odst. 3 volebního zákona).
15. Z toho tedy plyne, že v daném případě nemohla být členem zastupitelstva obce zvolena osoba, která dne 14. 9. 2019 neměla trvalý pobyt na území obce B.. Splnění podmínky trvalého pobytu se ověřuje v rámci registrace kandidátní listiny volební strany. Pokud kandidát tuto podmínku nesplňuje v době provádění registrace, musí předložit písemné prohlášení, že tuto podmínku splní ke dni voleb (§ 22 odst. 3 volebního zákona). Není-li takové prohlášení předloženo, je to důvod pro škrtnutí kandidáta na kandidátní listině [§ 23 odst. 2 písm. a) volebního zákona].
16. Volební zákon žádným způsobem neupravuje postup registračního úřadu ani okrskové volební komise v případě, že některý z kandidátů ke dni voleb nemá na území obce, do jejíhož zastupitelstva kandiduje, trvalý pobyt. Z § 5 odst. 1 volebního zákona plyne, že taková osoba nemůže být zvolena členem zastupitelstva obce, nemůže tedy vůbec nabýt mandát člena zastupitelstva podle § 55 odst. 1 téhož zákona.
17. Výše uvedené neznamená, že by právní úprava nenabízela žádné řešení pro případ, že některý z kandidátů v době od registrace kandidátní listiny neodstranil překážku volitelnosti. Volební strana, jejíž kandidát pozbyl volitelnosti, by měla v podmínkách poctivého volebního souboje o hlasy voličů kandidáta prostřednictvím svého zmocněnce odvolat, pokud jde o kandidátní listinu podanou politickou stranou, politickým hnutím nebo jejich koalicí. Případně by se tento kandidát měl své kandidatury sám vzdát. Obé lze učinit nejpozději 48 hodin před zahájením voleb (§ 24 volebního zákona). V nyní posuzované věci však nebylo zjištěno, že by se z uvedených důvodů odpůrce 2) vzdal kandidatury. V postupu volebních orgánů tak nelze shledat žádné pochybení, neboť

využití institutu odvolání kandidatury a vzdání se kandidatury bylo výlučně v rukou odpůrce 2). Nutno dodat, že tím tento kandidát ani neporušil žádnou povinnost výslovně stanovenou volebním zákonem. V důsledku jeho postupu (resp. nečinnosti) jsou však neplatné hlasy voličů určené pro něj, a to i kdyby voliči nebyli na tuto skutečnost předem upozorněni např. vyvěšením oznámení ve volební místnosti, jak tomu je v případě odvolání kandidáta nebo vzdání se kandidatury (§ 24 odst. 5 věta poslední volebního zákona). Odpovědnost (politického charakteru) za tento stav leží na odpůrci 2), který nesplnil písemný příslib změny místa trvalého pobytu, jenž musel při registraci kandidátní listiny učinit.

18. Jak potvrdil v již zmíněném nálezu ze dne 23. 7. 2019, sp. zn. IV. ÚS 4241/19, Ústavní soud, z analogické aplikace § 24 odst. 5 volebního zákona vyplývá, že nelze k hlasům odevzdaným pro kandidáta, který nesplňuje podmínky volitelnosti, přihlídnout a současně je třeba o tohoto kandidáta snížit počet kandidátů příslušné volební strany pro účely rozdělování mandátů.
19. Vzhledem k tomu, že odpůrce 2) byl v zápisu uveden jako zvolený kandidát, ač hlasy pro něj byly ze shora vysvětlených důvodů neplatné a on nemohl být zvolen, je zjevné, že výše popsané porušení volebního zákona hrubě ovlivnilo výsledek voleb v obci, resp. volbu odpůrce 2), jak to vyžaduje ustanovení § 60 odst. 4 volebního zákona. Je namístě proto zásah soudu, který je v souladu s § 90 odst. 4 s. ř. s. oprávněn při rozhodnutí o neplatnosti volby kandidáta současně vyhlásit za zvoleného i toho, kdo byl zvolen řádně.
20. Jelikož všechny volební strany kandidující ve volbách do Zastupitelstva obce B. konaných dne 14. 9. 2019 byly tvořeny jediným nezávislým kandidátem, jsou volební důsledky nevolitelnosti odpůrce 2) jednoduše určitelné. V takové situaci je třeba započítat pouze hlasy odevzdané pro ostatní volební strany, přičemž se při výpočtu výsledku hlasování na danou situaci nahlíží tak, jako by kandidovalo pouze 6 volebních stran. S ohledem na jednočlenné kandidátky všech volebních stran postačuje pro určení skutečného výsledku voleb prostá aritmetická operace za pomoci seřazení již zjištěných dílčích výsledků hlasování, aniž by bylo nezbytné přistoupit k přepočítání odevzdaných hlasů. Postačí totiž z pořadí vypočtených volebních podílů vyřadit podíl volební strany č. 4 [odpůrce 2)], který se na základě provedeného losování umístil jako poslední (pátý) a nahradit jej nejbližším nižším podílem další volební strany, které, jakožto původně v pořadí šesté, již volební mandát podle vyhlášených výsledků voleb nepřipadl. Volební podíly jednotlivých volebních stran určené podle § 45 odst. 1 volebního zákona se sice v důsledku nižšího počtu platných hlasů oproti vyhlášeným výsledkům ostatním volebním stranám zvýší, avšak všem stejnou měrou, tj. vzájemné pořadí podílů [vyjma podílu odpůrce 2), který součástí pořadí již není] se nezmění a plně odpovídá počtu hlasů odevzdaných jednotlivým jednočlenným kandidátním listinám.
21. Dalším nejvyšším volebním podílem, resp. počtem hlasů disponuje kandidátní listina č. 1 (volební strana NEZÁVISLÝ KANDIDÁT – D. H.), která obdržela 23 platných hlasů voličů. V důsledku neplatnosti hlasů odevzdaných odpůrci č. 2 se tak ve skutečnosti stala v pořadí pátým zvoleným členem Zastupitelstva obce Bernardov nezávislá kandidátka č. 1, paní H. D.
22. S ohledem na předchozí závěry proto soud výrokem II vyslovil neplatnost zvolení odpůrce 2) a současně výrokem III na základě § 90 odst. 4 s. ř. s. vyhlásil za zvoleného člena Zastupitelstva obce Bernardov nezávislou kandidátku č. 1, paní H. D. Na mandáty získané jinými volebními stranami než odpůrcem 2) neměla daná volební vada jakýkoliv

dopad, přičemž v případě jednočlenných kandidátních listin nepřichází do úvahy ani institut tzv. náhradníků ve smyslu § 45 odst. 5 volebního zákona.

23. Posledním výrokem soud rozhodl o náhradě nákladů řízení v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s. tak, že právo na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků.

Poučení :

Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

Toto usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce Krajského soudu v Praze (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 30. září 2019

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu